

Meddelande om sociala investeringar (sociala investeringspaketet)

Socialdepartementet

2013-03-22

Dokumentbeteckning

KOM(2013) 83

Meddelande från Kommissionen till Europaparlamentet, Rådet, Europeiska Ekonomiska och Sociala Kommittén samt Regionkommittén: Sociala investeringar till stöd för tillväxt och sammanhållning - inklusive genomförandet av Europeiska socialfonden 2014-2020

Sammanfattning

Den 20 februari 2013 presenterade kommissionen ett initiativ för att främja sociala investeringar för tillväxt och sammanhållning (s.k. sociala investeringspaketet). Initiativet är kopplat till Europa 2020-strategin och kan ses som en motsvarighet till det så kallade sysselsättningspaketet som presenterades föregående vår. Meddelandet presenterar inga nya lagstiftningsinitiativ utan syftar till att ge medlemsstaterna strategisk vägledning i arbetet med att modernisera välfärdssystemen. Syftet är att säkerställa långsiktig hållbarhet, underlätta arbetsmarknadsdeltagande och ge tillräckligt stöd och trygghet för att möta utmaningar under olika skeden i livet. Tre övergripande områden pekas ut för fortsatt arbete;

1. Sociala investeringar som del av den europeiska terminen
2. EU-medel som stöd för sociala investeringar (ESF)
3. Förenklad förvaltning (styrning) och rapportering

Regeringen välkomnar initiativets inriktning och fokus på långsiktigt hållbara lösningar och ett ändamålsenligt och effektivt användande av resurser. Det innebär ett välkommet skifte bort ifrån riktade insatser och utpekande av utsatta grupper. Denna inriktning ligger väl i linje med regeringens politik på området.

1.1 Ärendets bakgrund

Initiativet är kopplat till Europa 2020-strategin och dess övergripande målsättningar om en smart, hållbar tillväxt för alla. Det gäller framför allt målsättningarna rörande social delaktighet, sysselsättning och utbildning. Meddelandet kan ses som en motsvarighet till det så kallade sysselsättningspaketet som presenterades i april 2012, se faktrapomemoria 2011/12:FPM143.

Den 20 februari presenterade kommissionen ett initiativ för att främja sociala investeringar för tillväxt och sammanhållning (s.k. sociala investeringspaketet). Initiativets huvuddel utgörs av ett meddelande som syftar till att ge medlemsstaterna strategisk vägledning i utvecklingen av långsiktigt hållbara välfärdssystem.

1.2 Förslagets innehåll

Mot bakgrund av den ekonomiska krisen och de demografiska utmaningar som Europa står inför vill kommissionen ta ett samlat grepp om utvecklingen på det socialpolitiska området. Syftet med kommissionens initiativ är att främja sociala investeringar för tillväxt och sammanhållning och sätta fokus på långsiktigt hållbara lösningar och ett ändamålsenligt och effektivt användande av resurser, samt att understödja Europa 2020-strategin.

Sociala investeringspaketet innehåller ett meddelande om sociala investeringar, en kommissionsrekommendation om att investera i barns framtid (se faktrapomemoria 2012/13:FPM79) samt ett antal arbetsdokument. Arbetsdokumenten berör den demografiska utvecklingen, investeringar i hälsa, uppföljning av strategin för aktiv inkludering, utnyttjande av Europeiska socialfonden, hemlöshet, äldreomsorg samt en rapport om sociala tjänster av allmänt intresse.

De utmaningar som tas upp i meddelandet är följande;

- De demografiska förändringarna
- Effektivare användning av resurser (hälso- och sjukvårdssystem, pensioner)
- Användande av resurser utanför offentliga sektorn (Här avses exempelvis frivilligorganisationer, familjer och sociala företag.)
- Livscykelperspektivet (Investeringar i människor och ombesörjande av stöd i olika skeden i livet.)
- Jämställdhetsdimensionen

Meddelandet presenterar inga nya lagstiftningsinitiativ utan syftar till att ge medlemsstaterna strategisk vägledning i arbetet med att modernisera välfärdssystemen för att säkerställa långsiktig hållbarhet, underlätta arbetsmarknadsdeltagande och ge tillräckligt stöd och trygghet för att möta utmaningar under olika skeden i livet.

Kommissionen uppmanar medlemsstaterna att fortsatt arbeta med implementering av initiativ och förslag som är kända sedan tidigare. Bland annat lyfter man fram Rådets rekommendation om aktiv inkludering och rådets rekommendation för att minska andelen elever som lämnar skolan i förtid. I meddelandet nämns även kommissionens rekommendation om tillgång till ett grundläggande bankkonto samt förslag till direktiv om tillgängligheten till offentliga myndigheters webbplatser som en del av insatserna gällande förbättring av medborgarnas tillgång till information .

Meddelandet pekar ut fortsatt arbete inom följande övergripande områden;

Sociala investeringar som del av den europeiska terminen.

Medlemsstaterna uppmanas utöka de samråd som sker med civila samhället och sociala parterna inom ramen för Europa 2020-strategin. Kopplat till strategin ombeds medlemsstaterna även utföra rapportering om framsteg i de nationella reformprogrammen. Kommissionen kommer vidare att följa upp medlemsstaternas reformer av de sociala trygghetssystemen utifrån perspektivet sociala investeringar. Här ingår genomförande av strategin om aktiv inkludering samt granskning och uppföljning av landsspecifika rekommendationer, liksom stöd till innovativa lösningar för att möta dessa.

EU-medel som stöd för sociala investeringar

Medlemsstaterna uppmanas att använda EU-medel, framför allt Europeiska socialfonden (ESF), för att finansiera sitt reformarbete mot långsiktigt hållbara välfärdssystem och för att bemöta de landsspecifika rekommendationer som riktats till respektive medlemsstat inom ramen för den europeiska terminen för att nå målsättningarna inom Europa 2020-strategin. Kommissionen har föreslagit att 20 % i ESF öronmärks för det tematiska målet om att främja social inkludering och bekämpa fattigdom. Även Fonden för europeiskt bistånd till de som har det sämst ställt och Programmet för social förändring och innovation bör utnyttjas.

Medlemsstaterna uppmanas förstärka den sociala dimensionen av Europa 2020-strategin genom att starkare koppla arbetet till existerande processer, såsom arbetet inom öppna samordningsmetoden. Uppföljning av arbetet bör förbättras och fördjupas. Det är även önskvärt att förbättra samarbetet mellan olika rådskonstellationer, relevanta kommittéer samt övriga berörda parter.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Meddelandet har ingen rättslig verkan.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Meddelandet har ingen inverkan på EU-budgeten eller medlemsstaternas budget.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar initiativets inriktning och fokus på långsiktigt hållbara lösningar och ett ändamålsenligt och effektivt användande av resurser. Det innebär ett välkommet skifte bort ifrån riktade insatser och utpekande av utsatta grupper. Denna inriktning ligger väl i linje med regeringens politik på området.

Regeringen anser också att det är positivt att meddelandet har ett tydligt fokus på att utveckla strategier för aktiv inkludering av personer som står långt från arbetsmarknaden. Det innebär en aktiv arbetsmarknadspolitik, tillgång till sociala tjänster av god kvalitet samt en grundläggande ekonomisk trygghet för alla oavsett om man har möjlighet att arbeta eller inte. Regeringen ställer sig bakom denna inriktning för att öka delaktighet och sysselsättning.

Regeringen ser positivt på att kommissionens meddelande lyfter arbetet mot diskriminering samt jämställdhetsperspektivet och betonar vikten av kvinnors och mäns lika möjligheter att delta på arbetsmarknaden.

Meddelandet lyfter fram Europeiska socialfonden (ESF) som en viktig resurs för denna utveckling. Förhandlingar om regelverket för fonden pågår på EU-nivå. Förslag till ett nationellt socialfondsprogram 2014-2020 kommer att utarbetas inom Regeringskansliet under 2013. Kommissionens meddelande kan ingå i underlaget för detta arbete.

Samarbetet gällande socialpolitik på EU-nivå sker inom ramen för den s.k. öppna samordningsmetoden då det rör sig om frågor rörande nationell kompetens. Frågor rörande hälso- och sjukvård är också huvudsakligen nationell kompetens. Regeringen anser att det är viktigt och värdefullt att den öppna samordningsmetoden fortsatt bidrar till erfarenhetsutbyte och uppmuntrar till genomförandet av reformer för långsiktiga och hållbara trygghetssystem och inkludering av de som står utanför arbetsmarknaden.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Meddelandet innehåller inga konkreta nya förslag och det är ännu okänt hur medlemsstaterna ställer sig till den inriktning för socialpolitiken som utpekas.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Inte kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Meddelandet har inte sänts på remiss.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Meddelandet är inte ett förslag till lagstiftning.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Varken subsidiaritetsprincipen eller proportionalitetsprincipen tas upp i detta meddelande. Meddelandet utgör vägledning för medlemsstaternas arbete och är således ej rättsligt bindande.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Det irländska ordförandeskapet har för avsikt att ta fram rådsslutsatser om meddelandet för antagande vid EPSCO rådsmöte i juni 2013. Relevanta delar av meddelandet kommer att behandlas inom ramen för den europeiska kommittén för social trygghets arbete.

4.2 Fackuttryck/termer

-